

آشنایی با برخی از کتاب‌های چاپی جدید خریداری شده توسط سازمان کتابخانه‌های آستان قدس رضوی به مناسبت هفته کتاب

از «قدرت بیان» تا «افسر بی‌بی» و «پشت میزنشین‌ها»

محمدحسین مروج کاشانی | آستان قدس رضوی دارای یکی از بزرگ‌ترین و غنی‌ترین کتابخانه‌های کشور، جهان اسلام و دنیا بوده و تهیه منابع کتابخانه‌ای این مجموعه کهن و باسابقه از دوروش خرید منابع ووقف اهدا و نذر فرهنگی انجام می‌شود. اداره خدمات کتابداری سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی به‌تازگی با تهیه ۲هزار و ۲۵۵ نسخه کتاب جدید در حوزه‌های علوم اسلامی، علوم انسانی، دین، ادبیات، هنر و دفاع مقدس از یکی از نمایندگان‌های اخیر، گنجینه منابع خود را غنی‌تر کرد.

البته مطابق اظهارات مسئولان این سازمان و به منظور ارتقای سطح کیفی خریداری منابع و همچنین جلوگیری از خرید تکراری منابع مورد نظر در زمان خرید توسط کارشناسان مربوط در سامانه نرم‌افزاری این سازمان جست‌وجو و سپس به‌خرد آن‌ها اقدام شده‌است. به مناسبت هفته کتاب در ادامه با برخی از آثار چاپی خریداری شده توسط این سازمان به اختصار آشنا شوید.

■ **«قدرت بیان»؛ حرف بزیند تا برنده‌شود**
...«هیچ کس نمی‌تواند ادعا کند که به قدرت بیان در زندگی اش نیازی ندارد. توانایی شما در صحبت کردن در برابر یک یا چند شنونده برای رسیدن به موفقیت، ضروری و الزامی است...». «... از ارزشمندترین دارایی شما چیست؟ ذهنتان. مهارت خوب‌اندیشیدن و بیان واضح افکار تان، یکی از با ارزش‌ترین توانایی‌هایی است که شما در خودتان دارید...».

... چهار اصل برای رسیدن به مهارت عالی در سخن گفتن عبارت‌اند از: «تمایل»، «تصمیم»، «نظم» و «عزم و اراده...». «... هم از صدا و هم از بدت‌تان برای خوب صحبت کردن استفاده کنید...». «ت‌رس‌ها و تردیدهایی‌مان، همواره بزرگ‌ترین دشمنان ما هستند، تنها محدودیت پیش‌راهمان، خودمان هستیم...». این‌ها بخش‌هایی از مطالب کتاب «قدرت بیان» نوشته برایان تریسی، نویسنده کانادایی-آمریکایی است. این کتاب به قلم غلامی نژاد ترجمه شده است.

افسر بی‌بی

... جرجی توی مغازه عطاری اش، بی‌روزی بود و بیشتر وقت بچه‌ها و بی‌بی، با هم می‌گذشت، وقتی بی‌بی سرحال بود، بچه‌ها از قدیم‌ندیم‌ها می‌پرسیدند. بی‌بی هم برایشان می‌گفت. از روزگاری که در یزد، برویایی داشتند. اما از بد روزگار، پدرش مُرد و مادرش ماند با چهار تا بچه قد و نیم‌قد. بی‌بی کار، در به در این شهر و آن شهر شدند. بالاخره در سبزوآر کارشان گرفت و برادر بزرگش دور و بر زندگی‌شان را جمع کرد. بعد از ازدواج برادر بزرگ‌تر، خواهر بزرگ هم رفت خانه‌یخت. برادر شوهر خواهر بی‌بی در رفت‌وآمد به خانه آن‌ها دلش پیش بی‌بی گرفتار شد. بی‌بی نه‌ساله بود که بساط ازدواجش با جرجی‌لی پا گرفت. بچه‌ها، قصه زندگی بی‌بی را بدو کنار همه ناملایماتش دوست داشتند و هر آهی که بی‌بی پا یادآوری گذشته می‌کشید، دل آن‌ها هم می‌رنجید و هر لبخندی که بی‌بی می‌زد، خنده روی لب‌های آن‌ها هم می‌نشست... اگر دوست دارید با خاطرات سردار شهید مهدی حشمتی‌فر، از فرماندهان و سرداران دوران هشت سال دفاع مقدس و دانشجوی سال آخر دوره کارشناسی مهندسی اتومکانیک دانشگاه‌خواجه‌نصیرالدین طوسی بیشتر آشنا شوید، می‌توانید کتاب «افسر بی‌بی» نوشته افسانه جانفزا را مطالعه کنید.

پشت میزنشین‌ها

...«خواستش به مردم بود، در یکی از سفرها، مردم متوجه حضور رئیس‌جمهور در منطقه شده بودند و آمده بودند در مسیر جاده تجمع کرده بودند. وقتی راننده‌اش قصد متوقف کردن ماشین را نداشت، به او توپید که اگر یک بار دیگر این کار را تکرار کنی، خودم پشت فرمان می‌نشینم؛ راننده را مجبور کرد خودرو را نگه دارد و رفت مردم را دید و حرفشان را شنید(خاطره تیم حفاظت، مربوط به رئیس‌جمهور شهید، آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی(ره)). «... برای آمورتی رفته بودیم خارج از تهران، اما به دلیل جلسه فوری که پیش آمده بود باید دوباره به تهران برمی‌گشتیم، برای همین پیشنهاد استفاده از پرواز اختصاصی را به آقای محلاتی دادم. قبول نکرد. می‌گفت: راضی نیستم برای من خدمات اختصاصی آورده شود. (خاطره

پرواز اختصاصی، مربوط به روحانی‌شهید، شیخ فضل‌الله محلاتی»...». موقع جلسات لشکر، همیشه زودتر از بقیه می‌آمد و شروع می‌کرد به نماز خواندن. از کارش سردر نمی‌آوردم. بالاخره یک روز به او گفتم آقا مهدی! چرا قبل از جلسات نماز می‌خوانی؟ جواب داد: قبل از جلسه دو رکعت نماز می‌خوانم تا جلسه‌مون بیشتر بار بدهد و به تصمیم‌های خوبی برسیم. (خاطره برکت نماز، مربوط به شهید مهدی زین‌الدین)». «...برایش حکم‌زده بودند تا مدیرکل بهداشت و درمان آستان یزد بشود. حکم را گرفت و نگاه کرد. رو کرد به من و گفت: این کارها به درد من نمی‌خوره، من پشت میزنشستن و از این‌جور کارها رو بلد نیستم، توی منطقه یکی نیست به بچه‌ها سیرم وصل کنه، اون وقت من اینجا پسینم پشت میز که چی بشه! فردای آن روز بار و ین‌هاش را برداشت و رفت جبهه. (خاطره پشت‌بشت میزنشین نیستم، مربوط به شهید دکتر محمدعلی رهنمون)».

آنچه بیان شد خاطراتی از برخی شهدا و شخصیت‌هایی است که در کتابی با عنوان «پشت میزنشین‌ها» و با یادآوری خاطراتی از پشت میزنشین‌ها برای پشت میزنشین‌ها به قلم مسعود مختاری گردآوری شده‌است. در این کتاب می‌توانید خاطراتی از شهیدان سید ابراهیم رئیسی، حاج قاسم سلیمانی، حسین امیرعبداللهیان، محمود کاه، شهید آ‌ل‌هاشم، سرلشکر عباس بابایی، حمید باکری، مجید زین‌الدین، محمود دامهر، محمد بروجردی، مهدی باکری و... را بخوانید.

■ **«چگونه از خدیک مدیر بسازیم؟»**
...«خودتان هم نمی‌دانید چه کار می‌کنید؟ اشکالی ندارد. همه مدیران خوب با سعی و تلاش خوب شدند و هیچ کس مدیر خوب به دنیا نیامده است...». «چگونه یک مدیر خوب را از یک مدیر معمولی تشخیص می‌دهید؟...». «سه مسئله‌ای که هر مدیری در تمام روز به آن فکر می‌کند...». «اشتیاهات و نقاط رشد خود را بشناسید...». «...روش‌های درست به‌کارگیری نیرو (استخدام نیرو)...». «هدایت یک تیم در حال رشد...». «...فقط یک درصد از سفر مدیریت به پایان رسیده...». این‌ها بخش‌هایی از مطالب کتاب

«چگونه از خود یک مدیر بسازیم؟» نوشته جولی ژو، نویسنده چینی-آمریکایی است. این کتاب توسط عزیز قنواتی و حسین قنواتی ترجمه شده است.

اندرامد خط مقدم

دوران هشت سال دفاع مقدس، نقطه عطف تاریخ ایران اسلامی و اوج تبلور حماسه‌های سترگ، رشادت‌ها و از جان‌گذشتگی‌های فرزندان پرامند این مرز و بوم است. دفاع مقدس، تثبیت‌کننده اقتدار و عظمت انقلاب اسلامی ایران است و ملت ایران در طول هشت سال جنگ تحمیلی، نمایشگاهی از تمام ارزش‌های اسلامی و معارف دینی را به نمایش گذاشتند. وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران از بدو پیروزی انقلاب اسلامی در طول هشت سال دفاع مقدس و پس از آن در تمام صحنه‌های دفاع از انقلاب به‌ویژه در خارج از کشور، توانسته در کنار مردم عزیزمان باشد، به‌طوری‌که ۴۰ تن از بهترین دیپلمات‌های خود را به عنوان شهید تقدیم انقلاب اسلامی کرده و حدود یک‌سوم کارکنان این وزارتخانه، ایثارگر هستند...». این بخشی از متن نوشته شده توسط شهید حسین امیرعبداللهیان، وزیر فقید امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در دولت سیزدهم است که به عنوان پیشگفتار در کتابی با عنوان «اندرامد خط مقدم» چاپ شده‌است. این کتاب مجموعه خاطرات جمعی از دیپلمات‌های وزارت امور خارجه در دوران هشت سال دفاع مقدس است که به قلم ازاده جهان احمدی به تحریر شده بودند.

علاوه بر کتاب‌های چاپی معرفی‌شده، کتاب‌های دیگری با عناوین و موضوعات جذاب دیگر در می‌نشینم؛ راننده را مجبور کرد خودرو را نگه دارد و رفت مردم را دید و حرفشان را شنید(خاطره تیم حفاظت، مربوط به رئیس‌جمهور شهید، آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی(ره)). «... برای آمورتی رفته بودیم خارج از تهران، اما به دلیل جلسه فوری که پیش آمده بود باید دوباره به تهران برمی‌گشتیم، برای همین پیشنهاد استفاده از پرواز اختصاصی را به آقای محلاتی دادم. قبول نکرد. می‌گفت: راضی نیستم برای من خدمات اختصاصی آورده شود. (خاطره

آرزو مستاجر حقیقی | سی و سومین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران بهانه خوبی است تا بار دیگر سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی را زیر درمبین

گزارش داده‌نمای قدس درباره خدمات آستان قدس رضوی به اهالی دانش و پژوهش

برگی زرین از دفتر کتابخانه‌های رضوی

قرار دهیم و با بخشی از مهم‌ترین فعالیت‌ها و دستاوردهای این سازمان در حوزه کتاب و کتاب‌خوانی و خدمات کتابخانه‌های زیرمجموعه آن به اهل علم و پژوهش به‌ویژه در سال

جاری، آشنا شویم؛ خدماتی که به پشتوانه وجود گنجینه رضوی و تلاش مجموعه‌ای از مسئولان و کتابداران باتجربه و فعال، به افشار و گروه‌های مختلف سنی ارائه می‌شود.

تلاش برای اعتلای فرهنگ

- برگزاری ۲۶۴ برنامه سه‌شنبه‌های علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی
- برگزاری ۱۷۲ نشست ادبی شمس
- برگزاری ۴۲ نشست از سلسله نشست‌های اندیشگاه رضوی
- برگزاری ۸۰ نشست کتاب هفته در کتابخانه حرم مطهر رضوی
- بهره‌مندی بیش از ۱۵ هزار نفر از برنامه‌های بخش ترویج فرهنگ مطالعه و کتاب‌خوانی سازمان از ابتدای سال جاری تا پایان مهرماه
- اجرای برنامه‌های متنوع در طول سال در کتابخانه‌های وابسته به سازمان در مشهد و شهرستان‌ها همچون زنگ کتاب، کتاب‌درمانی، خوانش متون، نمایشگاه کتاب، بازدیدهای دانش‌آموزی و کلاس‌های اوقات فراغت

تعداد کتابخانه‌ها و اعضا

سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی با برخورداری از ۶۰ باب کتابخانه‌اعم از ۳۳ کتابخانه در سطح شهر مقدس مشهد و ۲۶ کتابخانه و مجتمع فرهنگی در شهرستان‌های مختلف کشور و یک کتابخانه در خارج از کشور، توانسته خدمات ارزشمندی به کتاب‌دوستان ارائه دهد.

دراین‌میان، کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی با فراهم‌کردن زیرساخت‌های مناسب، ازجمله سالن‌های مطالعه، بخش‌های تخصصی، خدمات دیجیتال و مشاوره‌های پژوهشی، جایگاه خاصی میان زائران و مجاوران اهل علم و پژوهش دارد.

- **تعداد کل اعضای کتابخانه‌ها: افزون بر ۸۸۹ هزار نفر**

خدمات

- استقرار سامانه یکپارچه مدیریت کتابخانه‌های آستان قدس رضوی با ۶۰ کتابخانه‌فعال تاکنون
- راه‌اندازی ۶۴ ایستگاه مطالعه دیجیتال؛ ۴۶ ایستگاه مطالعه خطی دیجیتال
- ادامه اجرای طرح عضویت یکپارچه به‌منظور بهره‌مندی اعضا از خدمات فرهنگی با تأکید بر مناطق محروم کشور
- راه‌اندازی ۸۲ عنوان کتاب صوتی با بهره‌گیری از ظرفیت خامیاریان صوتی در وادوصوت کتابخانه دیجیتال آستان قدس رضوی در سال جاری

- انعقاد تفاهم‌نامه‌های مشترک علمی و فرهنگی در راستای تعامل با مراکز برجسته داخلی و بین‌المللی همچون کتابخانه ملی ازبکستان، بنیادین‌المللی امیر علی شیر نوایی ازبکستان، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و دانشگاه محققان استادان دانشگاه و طلاب علوم دینی در هفت ماهه ابتدای امسال

چاپ‌سنجی و ۷۳ برگ‌سند نفیس تاریخی

در هفت ماهه ابتدای امسال

و گذاری بیش از ۵ هزار تصویر نسخه خطی طبق ضوابط به جامعه

محققان استادان دانشگاه و طلاب علوم دینی در هفت ماهه ابتدای امسال

چرا ایجاد مبانی فقهی و روش اجتهادی امام(ره) با وجود ثمرات سیاسی آن هنوز ناشناخته مانده است؟

در مکتب اجتهاد امام خمینی(ره)

سنتی و اجتهاد پویا. امام(ره) اما از هیچ‌یک از این دو نظریه حمایت نکرد و نظریه سومی را ارائه کرد که ضمن همپوشانی ویژگی‌های مثبت دو نظریه پیشین، فاقد نقاط ضعف هر دو بود. او از سویی بر لزوم حفظ اصالت فقه و شیوه اجتهادی سلف صالح تأکید می‌کرد و روش اجتهادش را منحصر در مبانی و مؤلفه‌های اندیشه سیاسی او مهجور و «اجتهاد جواهری» به‌عنوان مظهر خلوص، اصالت و سنت‌گرایی می‌دانست، اما از سوی دیگر، قدرت فقه در انطباق با زمان و اداره جامعه و ضرورت توجه به دو عنصر زمان و مکان در اجتهاد را مورد توجه قرار می‌داد و این دو عنصر را مکمل و ملازم یکدیگر می‌دانست.

■ **زمان و مکان در اجتهاد**

زمان و مکان دو عنصر تعیین‌کننده در اجتهادند. یعنی ممکن است مسئله‌ای در قدیم دارای حکمی بوده، اما همان مسئله در روابط حاکم بر سیاست، اجتماع و اقتصاد یک جامعه در زمان و مکان دیگری حکم جدیدی پیدا کند. از سوی دیگر، روابط اجتماعی و شرایط آن که در طول زمان‌ها و مکان‌های گوناگون متغیر است، در قواعد و روش فقا‌ت و اجتهاد تأثیرگذار است و بر اساس آن ممکن است نتایج فقهی تغییر یابد. مجتهد نیز متأثر از زمان و مکان و آگاهی از قوانین مدنی و نظام‌های قضایی مدنی موجود در جهان و اطلاعات عمومی گسترده، ممکن است روایات را با افق فقهی دیگری مورد توجه قرار دهد.

یکی از نوآوری‌های امام(ره) در عرصه فقا‌ت، گشودن افق‌های جدید در زمینه استنباط، با طرح مسئله نقش زمان و مکان در اجتهاد است. با اینکه در آثار فقه‌های بزرگ شیعه در گذشته نیز اشاره‌هایی به این مسئله شده‌است؛ اما طرح روشن و دقیق و عملیاتی کردن آن در صحنه اجتماع از ابتکارات امام خمینی(ره) بود و بر نقش کلیدی آن به‌ویژه در اواخر عمرش تأکید داشت.

■ **جامعیت فقه**

بسیاری از فقه‌های شیعه، فقه‌رانظر به‌همه مسائل مادی و معنوی و فردی و اجتماعی دانسته‌اند و امام خمینی(ره) نیز همین‌باور را داشت و رسیدن انسان به این جایگاه‌ا از نیز در گرو تبدیل انسان طبیعی به انسان شرعی و پیروی از اوامر شرع می‌دانست. اما فقه‌های شیعه که به حکومت دسترسی نداشته‌اند، کمتر به مسائل سیاسی و اجتماعی پرداخته‌اند و به همین دلیل، بسیاری از مسائل مهم فقهی فقه حکومتی متروک و متروک شده و طبیعتاً مسائل فقهی درجی آن‌ها را در درس عالی حوزه‌های علمیه گرفته بود.

امام خمینی(ره) فقهی بود که فقه را به صحنه عمل آورد و بر مبانی آن مبارزه کرد و نظام جمهوری اسلامی را بر مبنایش بنا نهاد. او با اجرای احکام اجتماعی اسلام و ارائه راهکارهایی که برخی ساختارهای نظام اسلامی، نظیر شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام از آن جمله بود و با تأکید بر پیوند وثیق حکومت با فقه، یادآور

شد گسست فقه از حکومت و فقیه از اجتماع و سیاست، موجب انزوا و ناکارآمدی فقه در جهان امروز خواهد شد.

■ **نظریه خطابات قانونی**

امام خمینی(ره) نظریه بدیعی در اصول فقه با عنوان «نظریه خطابات قانونیه» ارائه کرده که دارای ثمرات متعددی در عرصه‌های فقه فردی و حکومتی است؛ تا جایی که برخی فقها معتقدند این نظریه می‌تواند بسیاری از مشکلات فقهی و معضلات ناشی از آن را حل کند.

رهبر معظم انقلاب در این زمینه می‌فرمایند: «امام ای کتابی مهم اصولی دارند؛ خطابات قانونی. ایشان خطابات شرعی را از قبیل خطابات قانونی می‌دانند که مبنای خیلی مهمی است و در چندین مسئله اساسی اصولی اثر می‌گذارد. امام روی این مینا کار کردند و کار کردند با مقدمات فراوانی را در اصول بیان کردند. این مبانی اصولی و فقه‌ای یک وسیع از مقادان را باقی‌مانده است و قابل رد هم نیست، گرچه محدود فقهایی بود که موفق به تشکیل حکومت دینی شد و فرصت ادامه احکام را بدست آورد.

■ **جدال فقه سنتی و پویا**

در دوران امام و پس از انقلاب اسلامی بحث‌های زیادی درباره روش‌های اجتهادی به وجود آمد که در این میان دو نظریه برجسته شد؛ اجتهاد

کتابخانه‌ها در آینه‌آمار

- تعداد کتاب‌های به امانت رفته: ۷۳۲۰ هزار و ۷۵۶ نسخه
- تعداد کتاب‌های مطالعه شده: یک‌میلیون و ۵۵۳ هزار و ۲۸۶ نسخه
- تعداد مراجعان: ۲میلیون و ۱۰ هزار و ۵۷۲ نفر
- کتابخانه سیار و تلفنی آستان قدس رضوی نیز در راستای انجام وظیفه ذاتی و سازمانی خود و همچنین توسعه و بهبود زیرساخت‌های ترویج فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی و افزایش آشنایش خاص‌های علمی و فرهنگی مراکز و نهادهای مربوط، هر سال مجموعه کتاب‌های چاپی قابل توجهی در قالب اهدا یا امانت بلندمدت، به نهاده‌ها و مراکز فرهنگی ارسال می‌کند.
- ارسال ۷۲ هزار و ۷۰۰ نسخه کتاب چاپی توسط کتابخانه سیار به ۵۴ سازمان و نهاد فرهنگی از ابتدای سال جاری تا پایان مهرماه

چگونگی جذب منابع

تأمین منابع مورد نیاز کتابخانه‌ها و همچنین غنای روزافزون مخازن و آرشیوهای مدیریت مخطوطات و مدیریت مرکز اسناد و مطبوعات این سازمان به دو طریق «خرید منابع» و «اهدا و نذر فرهنگی» انجام می‌شود. از ابتدای سال جاری تا پایان مهرماه، در مجموع ۶۱هزار و ۲۵۴ منبع مطالعاتی خریداری و ۲هزار و ۹۷۹ منبع مطالعاتی به این سازمان اهدا شده‌است.

- رشد بیش از ۱۲۰ درصدی میزان خریداری منابع سازمان در این مدت
- نسبت به مدت مشابه سال گذشته
- رشد بیش از ۸۶ درصدی تعداد منابع اهدایی به سازمان در این مدت

نسبت به مدت مشابه سال گذشته.

آثار

- انتشار ۱۹ اثر در سال ۱۴۰۴
- علاوه بر نشر کتاب، به همت این سازمان پنج‌نشره علمی نیزمنتشر می‌شود.

- فهرست نویسی هزار و ۵۸۴ نسخه منبع

خطی و چاپ‌سنجی در هفت ماهه ابتدای امسال

و گذاری بیش از ۵ هزار تصویر نسخه خطی با محوریت

نگاهی به میراث مشترک فرهنگی ایران و ازبکستان در جوار حرم مطهر رضوی